

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD.

No. 11.

Tacoma, Wash., June 10, 1893.

Vol. III.

Gudfrugtighed.

Gudfrugtighed er nyttig til alle Ting; den har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det tilkommende.

At Gudfrugtighed er nyttig for det tilkommende Liv,

Men heller ikke i vore Dage har Kristenfolket i sin Helhed Syn for Gudfrugtighedens Nytte for Jordelivet. Livet her betragtes som et nødvendigt Onde, som det gjælder at fløbe sig igjennem med størst mulig Taalmodighed.

Kristendomsfienderne søger her Anledning til at komme Kristenfolket til Livs; de beskylder dem for Uegghjædighed for

Moderkærlighed.

det har Kristenfolket til alle Tider lagt Vægt paa; men saa altfor lidet er det agtet, at den ogsaa er nyttig for Livet her-nede. At de Kristne i Kirkens første Tid, de, som stadig trængtes, forfulgtes og trueedes med Fængsel og Død, at de kun havde for Die Gudfrugtighedens Nytte for Livet hinsides, det er saa naturligt.

alt menneskeligt, og ikke altid uden Grund.

Apostelen ser det anderledes: han ser i Gudfrugtigheden det Middel, som skal gjennemføre alt, som skal reise og for-ædle Menneskelivet paa alle Omraader.

Den Kristne skal tage Gudfrugtighedens Aand med sig i alt, i al sin Gjøren og Væden. Gudfrugtigheden vil give ham

ny Forklaring paa alt, belyste alt, øve foræblende Indflydelse paa alt, den skal danne Vleenskædet, og den skal dygtiggjøre ham til hans Gjerning i Verden. Apostelen vil, at den Gudsfrygtige, ogsaa hvad det menneskelige angaar, skal staa over de andre.

Den kristelige Tro er et Banner, som skal lyse over Død og Grav, men ikke det alene, den maa have sin gjensjødende Indflydelse i alt vort Liv hernede.

Even Brun.

Karen.

(Af Alfred Tennyson; ved Coralis.)

Fjernt paa en Notsgaard boede Ole Knap
Med Sønnen Jørgen og den lille Karen,
Hans Broderdatter. Ole tænkte lidt,
Naar Børnene han saa at lege sammen:
„De To skal eugaug være Mand og Kone.“
Hans Plan tilsidst blev aabenbar for Karen,
Og hendes Hjærte høied sig mod Jørgen;
Men Knosjen, der oppofset var med hende,
Han tænkte mindst paa Karen.

Da, en skjon Dag

Den Gamle tog sin Søn for sig og sagde:
„Min Søn! jeg var tilaars, da jeg mig gisted,
Dog sæfled jeg endnu, før Gud mig falder,
At sætte paa mit Kne min Sønesøn.
Mit Hjærte voksed fast med denne Plan:
Kast da dit Vil paa Karen, hun er vel værd
At je paa, dertil stræbsom, stjont kun ung.
Hun er min Broders Datter; han og jeg
Blev skilt ad for et hidstigt Ord — han døde
I fremmed Land; for hans Skyld jeg opdrog
Hans Datter Karen; gift Dig nu med hende.
Jeg ønsked den Forening Nat og Dag
I mange Aar.“ — Men Jørgen svared kort:
„Jeg kan ei ægte Karen — ved mit Liv,
Jeg vil ei ægte Karen!“ — Da den Gamle
Brød ud, mens vred han Hænderne sleg sammen:
„Du vil ei, æ reng! Det vover Du at svare!
I mia Tid var en Faders Ord en Lov,
Og jaadan skal det være — husk paa det!
En Maaned jeg Betænkningstid Dig giver
Da lad mig saa et Svar saa efter Dufte —
Hvis ikke, sandt for Gud, Du skal herfra
Og aldrig wer Din Fod i mit Hus sætte!“
Forvirred stammed Jørgen frem et Svar,
Bed sig i Læberne og bort sig skyndte.
— — For hver Gang han fra den Dag Pigen saa,
Han mindre hende led, bartsst var hans Bæsen.
Dog Karen bøv det med Taalmodig hed.
Men før en Maaned svandt, forlod han Hjemmet
Og tog en Tjeneste i Rødsgeaarden,
Hvor, halvt af Kærlighed og halvt af Trods,
Har agiede en fattig Husmandsdatter.

Men da det ringed til hans Bryllup, Faderen
Til Broderdatteren talte saa: „Min Pige,
Du ved, Da er mig høer; dog, hvis Du taler
Til ham, som var engang min Søn, fald Du
Jadklader Dig ned den, han kalder Kustru,
Mit Hus er lutt for Dig. Saa er mia Willie.“

Den fromme Karen lobed Alt. Hun tænkte:
Det blier der Intet af, han stifter nok sit Sind.“

Og Tiden gif, og Jørgens Kustru skænded
En Søn ham. Da faldt han i Armød snart.
Med Hjærtet knust, kom hver Dag han forbi
Sin Faders Dør, og Faderen hjalp ham ikke;
Men Karen lagde stadigt Lidt tilside,
Af hvad i Huset kunde spares,
Og sendte dem i Stilhed; i de aned,
Hvorfra det kom. Tilsidst en heftig Feber
Greb Jørgen, og i Høstens Tid han døde.

Nu Karen gif til Enken. Else jad
Og saa med Taarer paa sin Dreng og tænkte
Et godt om Karen. Karen kom og sagde:
„Jeg adlød strengt min Farbro'er til idag:
Deri jeg gjorde Uret; thi ved mig
Ulykken ramte Jørgen dog fra først af.
For hans Skyld, Else, som er borte nu,
For Din Skyld, hvem han tog til Egtehustru,
Og for Din Dreng, som nu er faderløs,
Jeg kom til Dig. Du ved, i mange Aar
Vi har ei havt en Høst som denne. — Giv mig
Nu Drengen! Jeg vil sætte ham paa Marken,
I Hveden, Farbro'er dagligt gaar forbi;
Naar da han fryder sig ved Agerens Grøde,
Da vil han Drengen se og ham velsigne
For hans Skyld, som er ikke mer iblandt os.“

Og Karen Drengen tog og gif sin Dei
Gjennem Hveden og ham satte paa
En ubesaaet Høi blandt Valmublomster. —
Langt borte over Marken som den Gamle,
Men Intet blev han var, og ei hans Høstfokt
Ham turde røbe, hvor hun stod med Drengen.
Et Dieblil hun tænkte sig at nærme,
Men mangled Mod. — Og Ageren blev høstet,
Og Solen sank, og Mørket faldt paa Egnen.

Men næste Morgen stod hun op, og atter
Hun Drengen tog og satte ham paa Høien
Og flettede en Krands af Markens Blomster
Og stnged' den omkring den Lilles Hat,
At han behage maatte ret den Gamle.
Da denne nu sig nærmede til Stedet
Og Die fik paa Karen, han ihast
Høstfolkene forlod, kom hen til hende,
Og spurgte bartsst: „Hvor var Du saa igaar?
Hvis er den Dreng, og hvad gjør Du i Marken?“
Og Karen slog sit Die imod Jorden
Og svared stille: „Drengen, det er Jørgens.“
„Og har“ — blev Ole ved — „og har jeg ei
Dig strengt forbudt —“ Men Karen gav til Svar:
„Gjør, hvad I vil med mig, men tag blot Drengen,
For hans Skyld, som er ikke mer iblandt os.“
Og Ole sagde: „Ha! jeg ser det nok,
Et Kneb Du har lagt op med denne Kvinde;
I vilde lære mig min Pligt, ei sandt?
Min Willie kjendte Du, og dog Du voved
At trodse den. — Nuvel! Jeg tager Drengen,
Men bort med Dig, kom aldrig mig for Die!“ —

Saa tog han Barnet, mens det stred imod
Og streg af alle Kræfter. Blomsterkrandsen
Bed Karens Fødder faldt Hun tog den op, og
Snart Drengens Graad sig tabte i det Hjerne.

Da boied hun sit Hoved, og hun tænkte
Paa Alt, hvad der var hendet, fra den Dag
Hun kom hertil som Barn. Med sønner Haande
Hun stille græd. Og Ageren blev høstet,
Og Soleu sank, og Mørket faldt paa Egnen.

Og Karen gik til Elses Hus og standsed
Paa Tærstelen. Og Else saa, at Drengen
Var ikke med. Da brød hun ud i Tal
Til Gud, som hjalp i hendes Gnistestand.
Og Karen sagde: „Dæbro'er tog mod Drengen:
Men lad os leve nu og virke sammen,
Vig vil han aldrig se for sine Dine.“
„Nei,“ svared Else, „det skal aldrig ste;
Min Nød skal ikke tyngte Dine Studre —
Og naar jeg ret besinder mig, skal Drengen
Eiheller blive hos ham; Haarhed kun
Han lære vil og Ringeaegt imod
Sin Moder. Lad os Begge da gaa til ham;
Jeg ta'er min Dreng igjen og bringer hjem
Og beder saa den Gamle, han vil tage
I Huset Dig paany; vil han det ei,
Da vil vi To tilfammen bo og virke
For Jørgens Barn, indtil han selv faar Kræfter
At hjælpe til.“ Saa kysjed Kvinderne
Hinanden, drog afsted, og naaede Gaarden.

Baaklem stod Døren; gjennem Sprækken saa de,
At Drengen sad paa Bedstefaderens Knae,
Mens denne havde Armen om hans Liv
Og klapped ham paa Hænder og paa Kinder,
Som den, der elsted ham; og Glutten sladred'
Og strakte Armene imod den Gamle
For at faa fat i Hæden ved hans Uhrværk.
— Saa gik de ind; men da den Lille saa
Sin Moder, stal han straks i Graad, og Ole
Ham satte fra sig, og nu Else talte:
„O, Fader! — lad mig kalde Eder saa —
Jeg aldrig bad om Noget for mig selv,
For Jørgen eller Drengen; her jeg kommer
For Karens Skyld, som I vil nu forstøde.
O, Herre! dengang Jørgen døde, gik han
I Fred med hele Verden bort; han sagde,
Sit Hgteskab med mig han aldrig angred;
Jeg havde været ham en trofast Hustru —
Men Uret var det af ham, sagde han,
At sætte op sig mod sin Faders Villie:
„Gud være med ham!“ — var hans Ord —
Gid aldrig han saa vide, hvad jeg gik igjennem!“
Da vendte han sit Ansigt om og døde. —
At, jeg Ulyttelige! Lad nu, Herre,
Vig kun beholde Drengen, I vil dog
Ham gjøre haard af Sind, og han vil lære
At ringeagte Mindet om sin Fader
Tag Karen blot igjen; hun holder af Jer,
Og lad saa Alting blive ved det gamle.“

Saa talte Else, medens Karen skjulte
Bed hendes Bryst sit Ansigt; stille var der
Rundtom, til Aldingen med Gulken udbrød:
„Jeg Daare! Jeg har dræbt min egen Søn!
Jeg elsted ham, og jeg har dræbt ham — Be mig!
Min dyrebare Søn! — Gud veer mig naadig! —
Kom, kys mig, Børn!“

Da tasted de sig om
Den Gamles Hals og kysjede ham længe.

Og Manden var som sønderknaust af Anger,
Hans Kjærlighed kom hundredfold tilbage,
Og lang Tid hulkede han over Drengen.
Mens Tanken var hos Jørgen. — —

Saadan leved
De Fire nu tilfammen. Nar hentrandt,
Og Else tog endnu en anden Mage,
Men Karen leved ugift til sin Død.

Independenterne (Congregationalister).

Hellig lod en Landsmand mig anmode om at konfirmere
hans Søn. „Han er ikke var i Korsk, han har gaaet
paa en Engelsk Søndagskole i Congregational-Kirken. Men
det kommer jo ud paa det samme. Tankerne er jo de samme.“
Saa talte min Landsmand, og saa taler og mener ret mange.
„Tankerne er de samme, det kommer paa et ud.“ Ja, hvis
det var sandt. Men Congregationalisterne hører til den re-
formerte Kirke, og til denne Kirkes Fædre sagde Luther paa
Mødet i Marburg 1529: „I har en anden Aand end vi.“

Independenterne har en stor Udbredelse i England og en
gammel Historie. Dronning Elisabeth indførte Reformatio-
nen i England og lod en Troesbekjendelse (de 39 Artikler) og
en Liturgi udarbejde og vedtage af Parlamentet 1571. Se
Book of Common Prayer. I Kirkens Være og Organisa-
tion var der bibeholdt meget fra den katolske Kirke, f. Eks.
Biskoppernes Myndighed, den apostoliske Succession og en
rig Ceremoni. Dette var imod Calvins Være og Kirkeord-
ning i Genf. Derfor reiste der sig en heftig Modstand mod
Elisabeths Kirke, „Episkopalkirken.“ Modstanderne vilde reise
ud alt, som smagte af den katolske Kirke, og indføre Calvins
Være og Kirkeordning ren og ublandet, derfor blev de kaldte
Puritanere (de udrensende). De delte sig dog i to Afdelinger:
Presbyterianere og Independenter. Presbyterianerne var
strænge, ægte Calvinister i et og alt; de vilde, at Kirken skulde
styrkes af et Raad. Dette bestaar af Geistlige og udvalgte
Lægmænd (Ældste Presbyterer). Over Raadet stod Syno-
derne, der bestod af Repræsentanter fra Menighedsraadet
og havde stor Magt.

Independenterne (de uafhængige) vilde ikke have nogen
Kirke med fælles Bekjendelse og fælles Forsatning. Hver en-
kelt Menighed skulde være uafhængig af alle de andre, saa
at den kunde ordne sig, som den vilde. De forkastede Syno-
der og Menighedsraad (Presbyterium) og deres Magt, Me-
nigheden skulde styre sig selv ved Stemmegivning. De op-
rettede dog et Slags Samfundsraad, Congregational Board
i London som Midtpunkt for Union, det var en Synode be-
staaende af Delegerter fra de respektive Menigheder. — Eli-
sabet forfulgte alle, som ikke vilde anerkjende den episkopale
Kirke, som hun havde faaet istand. Puritanerne fandt den-
ne biskopelige Kirke ikke synderlig bedre end „den babyloniske
Etsjøge,“ hvis Herre var i Rom, og de saa i den kun et „Fors-
søg paa at forene Guds Dyrelse med Baals.“ Under Kam-
pen med Elisabeths Statskirke blev Puritanerne og især In-
dependenterne ogsaa til et politisk Parti med republikanske
Anskuelser — Ordet „Independenter“ blev først tilfældig
brugt i en Apologi (Forsvar) paa Latin og Engelsk til de bri-

tiske og Fastlandets Universiteter omkring 1604. Men senere blev det et Klængenavn, som dette Samsunds Ledere afsøgte, da det let blev mistydet. „Vi er afhængig af borgerlig Dyrighed og borgerlig Beskyttelse.“ De kaldtes ogsaa „Brownister“ efter Grundlæggeren, Robert Browne. — Forsøgte af Regjeringen tog Independentterne sin Tilflugt til Nederlandene, nogle saa søgte over til Nyengland (Amerika). Men Elisabeth ligesaa lidt som hendes Efterfølgere kunde stanse deres Fremgang, og under Cromwell jamler de sig under sin store Leder og indførte Republikken og Frihed for alle, som afveg fra den biskopelige Kirke. Under Cromwell var de Kernen i hans „Jernsider“ (jernklædte Rytter) og hans „Rump-parlament.“

Efter dette mødte det saakaldte Barebone-Parlament, som er bekendt i Historien for religiøs og politisk Fanatisme. Medlemmerne tilbragte det meste af Tiden med Bønner, Skriftlæsning og gudelige Talemaader. De Navne, de gav sig, er forresten meget betegnende for deres Karakter og Ansættelse. Cromwell indsaa snart, at disse Folk var værre end Jngenting, og sendte dem hjem. Under Cromwell fik Independentterne, som just nu var „i Bunden,“ nogen Tilslutning i Skotland. De negtede dog andre den Frihed, som de selv havde kæmpet for, og det var vanskeligt for Cromwell at holde nogenlunde Kontrol over dem. Katholiker og Episkopaler led meget under Independenternes Vælde. Cromwell maatte opbyde al sin Magt for at forebygge Blodsudgydelser og de værste Udfeielser. — Efter Cromwells Død fik de sole Havnens Udelsers. Senere under Wilhelm af Oranien blev det bedre.

Independentterne er endnu et sterkt Kirkesamfund i England. De første Ledere var lærde Mænd og lagde stor Vægt paa Presterens Uddannelse, skjønt Menigheden kunde vælge til sin Prest hvilken som helst, den fandt passende.

I Amerika blev den første Congregational Kirke grundet 1620. 17 Aar senere fik Antinomisterne Indpas. 1638 grundlagdes Harvard College. Omkring 1750 fik Unitarierne stor Udbredelse i Samsundet og bemægtigede sig Harvard College.

Independentterne og Congregationalisterne antog Presbyterianernes Westminster Bekjendelse af 1642 med Calvins Lære om Udvælgelsen og Zwinglis Lære om Nadveren. Nogle Artikler blev lidt forandrede. Unitarierne havde naturligvis skadelig Indflydelse, skjønt de senere traadte ud og dannede et eget Samsund.

I den nyere Tid finder den saakaldte „nyere Theologi“ stor Indgang. 1865 blev paa et Concil i Boston affattet en Troeserklæring, hvor der ikke længere er Tale om Treenheden, Arvesynden, Kristi tilregnede Retfærdighed og de evige Helvedesstraffe.

Barnedaaben er som hos andre Sekter kommen i Foragt. Vi ser altsaa, at Congregationalisterne har udartet i Læren, idet de tier ihjel og opgiver flere vigtige Sandheder, som endog danner Grundvolden i den kristelige Lære. De skandinaviske „Frikirker“ hører til dette Samsund. „Missionssvennerne“ forterer ogsaa under samme Klasse.

En Lutheraner kan altsaa ikke slutte sig til dette Samsund uden at fornegte sin Tro eller uden at „drage i Nag med de Bantro.“

Forældres Kjærlighed og Omhed ligeoverfor Børnene.

(Dr Martin Luthers Haandbog.)

Det er en naturlig Tilbøielighed, at Forældrene have Børnene kjær og bedrøves, naar det gaar dem ilde; ligesom man ser hos ufornuftige og vilde Dyr, at de endog sætte sit Liv til for dem.

Fyrster og Dyrighed er Jngen kjærlig, men en Dyrighed til Stræk, thi de ere vore Herrer og Guds Fogder og Dommere, ved hvem han straffer de onde Skjelme; men Fader og Moder er ikke saaledes til Stræk, men helt venlige. Der staar Rom. 13. om Dyrigheden, at den skal styre de onde vilde Menneker og beskytte de fromme; derfor tager den Penge og Statter; men Fader og Moder ere en søm, smuk, glad Dyrighed; den tager ikke fra Børnene, men de vove Liv og Lemmer, sætte Formue og Guds paa Spil for Børnenes Skyld. Verdselig Dyrighed vil kun have, Forældre kunne alene give, thi Børnene ere deres Kjød og Blod. Saa snart Barnet er født, maa det ernæres ved Forældrenes Eved, Kjød og Blod; de pine sig selv, have Bekymring Dag og Nat, og det af lutter Kjærlighed. Thi naar det ikke gif saa kjærligt til, Fader og Moder ei saaledes hjerteligt elskede sine Børn, hvorledes kunde da disse blive opdragne og forsørge? De maatte forraadne i Smudset. Men der er lutter Kjærlighed, Tjeneste og Belgjerning fra Faders og Moders Side; de anvende Legeme og Guds derpaa, have Sorg og Angst, der er lutter Nøje Dag og Nat for Børnene; ja alt maa tjene Børnene, Guds, Hus og Gaard, Pige og Tjener.

Fader og Moder ere Gud ganske lige i sit Ombede ligeoverfor Børnene, og i dem er smukt afmalet det guddommelige Hjerte mod os. Thi i Fader og Moder kunne vi spore og erfare, hvorledes Gud er fundet mod Menneken. Derfor skammer han sig ei heller ved Fadernavnet. Gud anbetrør Fader og Moder det Embede, at de skulle pleie Børnene, hvorved man kan lære og ligesom se i et Speil, hvorledes Gud er fundet mod os, nemlig ligesom Faderens Hjerte er mod Børnene, saaledes staar Guds Hjerte til Dig.

* *

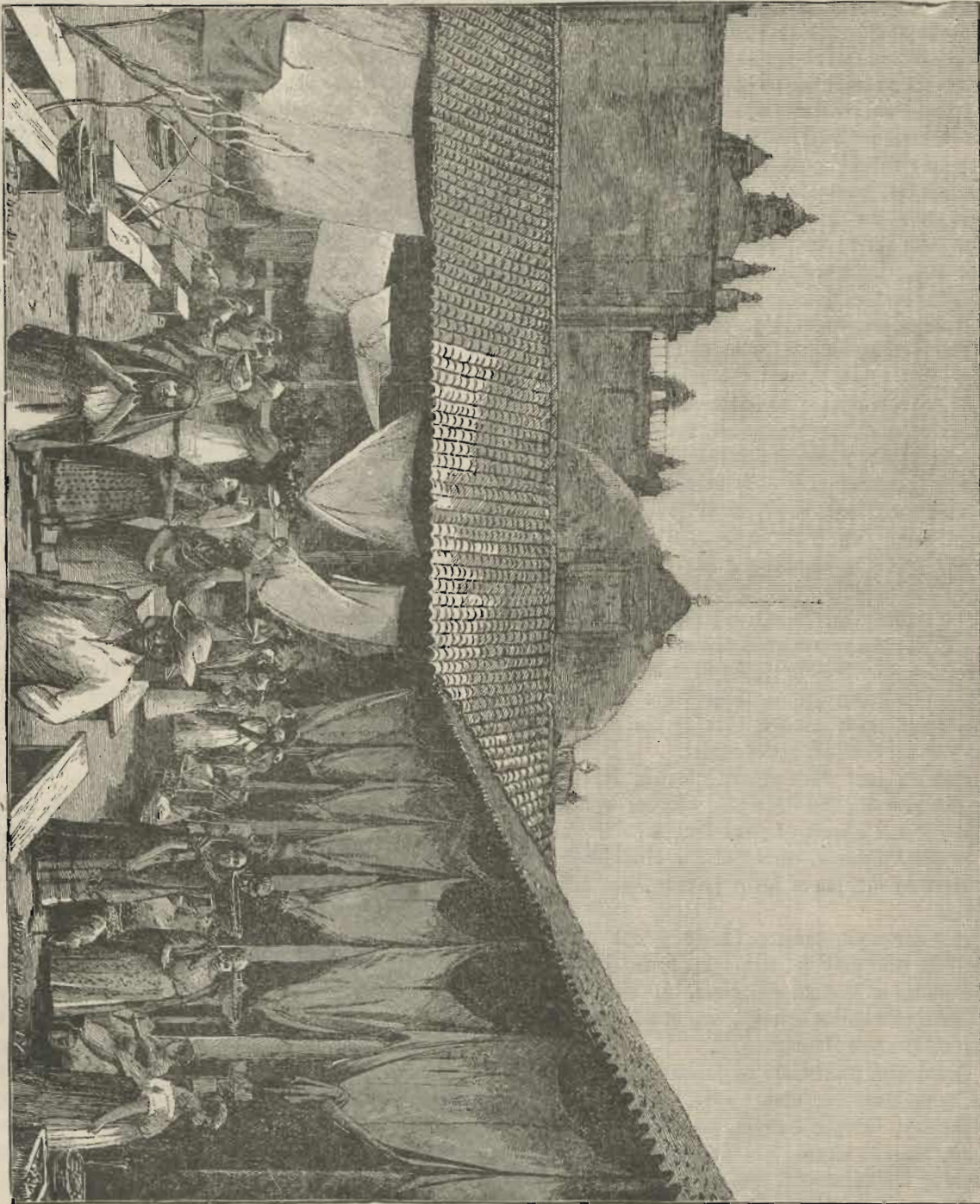
Forældrenes Pligter. — Det skulde Egtefolk vide, at de ei gjøre Gud, Kristenheden, sig selv og sine Børn nogen bedre Gjerning og Nytte end derved, at de opdrage sine Børn godt. Det bethyder intet at valse til Rom, til Jerusalem, til St. Jakobi, det bethyder intet at bygge Kirker, læse Messe eller gjøre hvilken som helst Gjerning, af hvad Navn nævnes kan, imod denne ene Gjerning, at Egtefolk opdrage sine Børn. Thi dette er den rette Vej til Himmelen, ja de kunde ei lettere komme til Himmelen end ved denne Gjerning; det er ogsaa deres egen Gjerning, og naar de ikke anvende al Flid paa den, saa er det aldeles en forkjært Ting, som naar Jld ikke brænder, Vand ikke væder. Saaledes fortjenes omvendt Helvede ikke lettere end ved Guds egne Børn, de kunne ei heller gjøre nogen skadeligere Gjerning end derved, at de forsømme sine Børn, lade dem bande, sværge, lære skammelige Ord og Viser og leve som de ville. Ja, Nogle endog friste dem selv med overflødige Prydelser og Fordringer til Verden, at de alene skulle behage Verden godt, stige høit og blive rige,

sørge altid mer for, hvorledes de tilstrækkelig kunne forsyge Legemet, men ikke Sjælen. Der er ei heller nogen større Skam for Kristenheden end at forsmætte Børnene. Thi skal man atter ophjælpe Kristenheden, maa man isandhed begynde med Børnene, som det skede i gamle Dage.

Der er Nogle, som mene, det er nok, at de blive eller ere

Jungen vil nu opdrage Børnene anderledes end til Kløgt og til den Kunst at komme frem; de tænke slet ikke andet, end at de ere fri, og at det er overladt til deres Vilkaarlighed at opdrage Børnene som de lyst; aldeles som om der ikke var nogen Gud og Herre over deres Børn. Men var der er strengt, ordentlig Regimente i Verden, og fandt man, at saadanne

Afførings-Scene i Neon i Nicaragua.

gifte, tænke ikke videre, end: havde jeg en Hustru, havde jeg en Mand, eller, naar de komme høit, tænke de paa Gods og Gære, hvorledes de skulle blive rige, komme op i det Store og efterlade Børnene stort Gods, spørge ikke efter Børnetugten. Og ligesom Nogle nu sige: Naar min Søn lærer saa meget, at han kan fortjene en Skilling, saa har han lært nok, og

skadelige onde Mennesker ikke vilde forbedre sig og opdrage sine Børn anderledes, saa skuld: Dyrigheden straffe dem paa Legeme og Gods eller jage dem ud i Verden. Thi saadanne Folk ere de allergiftigste og skadeligste Mennesker paa Jorden, saa at hverken Tyrk eller Tartar kan være saa skadelig.

Det vilde ogsaa være godt at prædike for Forældrene, hvad deres Embede fører med sig, hvorledes de skulle forholde sig mod dem, som de ere befalede at regjere. Thi Gud har indesluttet det i det fjerde Bud, hvor han nævner Fader og Moder, thi han vil ei have Skjelme og Tyranner til dette Embede og Regjering, giver dem ei heller derfor Ære, det er Magt og Ret til at regjere, forat de skulle lade sig tilbede, men tænke, at de ere under Guds Lydighed, og fremfor Alt hjerteligt og troligt antage sig sit Embede, ikke alene ernære og legemligt forsørge sine Børn, Thendit, Underfæatterne, men allermeest opdage dem til Guds Pris og Ære. Derfor tænk ikke, at Saadant er overladt til dit Behag og egen Vilkaarlighed, men at Gud strengeligen har budt og paalagt det, hvem Du da ogsaa derfor maa være ansvarlig derfor. Men det er nu aldeles en Plage, at ikke Regen bliver Saadant var og agter derpaa, men vandrer, som om Gud gav os Børn, forat de kunne være os til Lyst og Tidsfordriv, at vi kunne bruge Thendet alene til Arbeide, ligesom en Ko eller et Hjel; og Ingen vil se, at det er den høie Majestæts Befaling, som alvorligt vil træve og hevne saadant; saa det høiligt gjøres b. hov, at man med Alvor antager sig Ungdommen. Thi ville vi have ret duelige Mennesker, baade til det verdslige og aandelige Regimente, saa maa vi sandelig ei spare nogen Flid, Møje eller Besvær paa vore Børn forat lære dem og opdrage dem, at de kunne tjene Gud og Verden og ei alene tænke paa, hvorledes vi kunne samle Penge og Gods til dem. Thi Gud kan vel uden os ernære og gjøre dem rige, som vi ogsaa dagligen se. Men der er har han givet og anbeforet os Børn, at vi efter hans Vilje skulle opdrage og regjere dem, ellers trængte han ei til Fader og Moder. Derfor skal enhver vide, at han under den guddommelige Naades Fortabelse er skyldig til fremfor Alt at opdrage sine Børn til Guds frygt og Erkjendelse, og, dersom de ere duelige dertil, ogsaa lade dem lære og studere, at man kan bruge dem til, hvad der gjøres nødigt.

Gud har givet Børn og dertil Næring, ikke derfor, at Du alene skal have din Lyst i dem eller opdrage dem til Verdens Praagt. Det er alvorligt befalet Dig, at Du skal opdrage dem til Guds Tjeneste, ellers skal Du blive ganske udryddet med Børn og Alt, saa at Alt er fordømt, som Du anvender paa dem.

Gud har ei sat Forældre i deres Stand derfor, at de alene skulle have sin Lyst i dem, eller drive Hjas med dem, endnu mindre at de skulle opirre dem til Brede og forbitre dem med altfor haarde Straffe, men at de skulle opdrage dem i Tugt og Herrens Formaning.

Forældrene skulle holde og formane sine Børn til en smuk, hellig Vandel og udvortes Liv, forordne og lade dem fremsige nogle særegne Bønner, naar de gaa tilbords eller tilfængs, hvori de bekjende sine Synder og befale Gud baade sin egen og den almindelige Nød og Fare og bede om Frelse eller Vindring. At saadan Dv.else i Besyndelighed drives og holdes, er nyttigt og kristeligt, og der kan ei heller læres eller paavises noget bedre Middel eller Veie end denne, hvorved vi kunne undskyde den Straf, som vor Efterladenhed eller Ondskab har bragt og paadraget os.

Fremfor Alt er det nødvendigt, at begge Dele, baade Guds Brede over Syndere og hans store Barmhertighed

mod dem, som gjøre Bod, vel indprentes i Hjerterne og slittigt drives. Men det er endnu ikke nok, dersom ikke Hustugten kommer Værerne og Prædikanterne til Hjælp, saaat Forældrene hjemme i sine Huse slittigen indprente sine Børn og Thende, hvad de havde hørt i Kirken af Prædikanten, og høre, hvad de have lært og mærket sig. Thi sker ei denne Flid, saa vil d. n. offentlig: almindelige Prædiken i Kirken bringe liden og ingen Frugt og Nytte. Men naar denne gudelige Være ogsaa drives slittigt i Husene, og saadanne og lignende Eksempler paa Guds Brede og Straf over Syndere slittigen indprentes den stakkels svage Ungdom, saa bringer den Guds-rygts mangfoldige Frugter. Derfor kræver Gud overalt saadan Flid af Forældrene. Thi kan vil, at den gudelige og rene Være altid skal plantes og udbredes videre og videre, forat Ungdommens Folk ved saadant Eksempel paa Guds Brede kan affrækkes, vogte sig for Synden og ved Guds store og h.rlige Velgjæringer drives og løstes til i al Nød og Fare at fortrøste sig paa Gud og haabe paa Nædning.

Fader og Moder kunne fortjene Himlen og Helvede ved Værnene, efter som de sørge godt eller ilde for dem. Thi de maa have Omfjorg og tænke paa, hvorledes de kunne legemligt forsørge Børnene med Mad, Drikke, Sko og Klæder og tillige Sjælen, at de ret kunne lære at kjende Gud ved hans Ord; saaledes ere de Hungrige, Møgne, Fængne, Syge, osv., som Fader og Moder have at forsørge, Børnens Sjæle. Gud gjør enhver Husfaders Hus, som har Børn, til et Hospital, og gjør ham til en Hospitalsforstander, at han skal pleie sine Børn, give dem at spise og drikke, regjere dem m. d. god Være og Eksempel, saa de lære at have Tillid til Gud, tro paa ham, frygte ham, ære hans Navn, ikke sværge og bande, vaage, arbeide, holde Guds tjenesten og Ordet i Ære og h. ligholde Hviledagen, saa at de lære at foragte de timelige Ting, at bære Ulykke med Sagtmodighed og Taalmodighed og ikke frygte Døden og ikke have Livet kjært. Se, hvilke store Værdomme det er: Se, hvor mange gode Gjæringer Du har for Dig i dit Hus, paa dine Børn, som trænge til alt Saadant, lig. som en hungrende, tørstende, blottet, fattig, syg Sjæl. Hvilket saligt Ægtefælskab vilde det være, hvor saadanne Ægtefælskab boede sammen og paa denne Maade sørgede for sine Børn! I sandhed, deres Hus vilde være en ret Kirke, ja et Paradis. Faderen har alle Guds Navne og Embeder over sine Børn, og ligesom Gud sørger for os og ernærer, bestyrker og bestyrmer, lærer og underviser os, saaledes lærer ogsaa Faderen Barnet, ernærer og forsørger det.

Naar Børnene ei ville modtage Evangeliet, skal man ei derfor forlade og forstøde dem, men pleie og forsørge dem, just som om de vare de allerbedste Kristne, og befale Gud deres Tro, forsaavidt de ellers i andre Ting ere lydige og fromme, hvad det udvortes Bæsen angaar. Det udvortes onde Bæsen kunne og skulle Forældrene forhindre og straffe; men Bantroen og det indvortes onde Bæsen kan Ingen forhindre og straffe uden Gud alene.

Forældre skulle ikke aflade at søge sine Børns Bedste, endstjøndt Børnene ere uskikkelige og utaknemmelige.

Enhver Husfader er skyldig til mindst en Gang om Ugen at spørge og overhøre sine Børn og Thende, hvad de vide og have lært af Religionen, og, naar de ikke kunne det, med Alvor holde dem dertil.

„Kristendommens Kamp med Hedenskabet.“

(Af Dr. Uhlhorn, oversat paa Norst af cand. theol. S. Bangensten.)

For Kristne maa vel Kirkens Historie være den bedste Historie, næst den Hellige Skrift og vor Kirkes Betsjendelse „Koncordiebogen“, og den kjæreste Læsning. Kirkens Historie er jo de Kristnes Historie, under deres Kamp, Lidelse, Seir og Vandring. Men Kamp:en føres mod Hedenskabet i dets forskjellige Skikkelser. Saaledes griber Kirkens Historie ind i Mennefslegtenes Historie og blir „Verdens Lærerinde.“

Det er Kirkens første Periode, til Julian den Frafaldnes Død, 362, at Dr. Uhlhorn med stort Meesterskab skildrer i sin Bog „Kristendommens Kamp.“ Vi anbefaler denne Bog til grundig og gjentagen Læsning. — Efterat have skildret Hedenskabet's sidste store Kamp mod Kristendommen, og dets Nederlag i denne Kamp, fortsætter han saaledes:

„Er Seieren ren og fuldkommen? Biskelig, naar vi overfsker hele Kampen, tør vi sige, denne Seier er den reneite, som nogenfinde er vundet; thi den er vundet ved at besjende og taale, ved at elske og lide, ved uskyldig udghyd Blod. Men hvad er vel rent paa denne syndige Jord? Hellerikke Kirkens Udvikling er uden Feil, ogsaa her griber Synden ind, om end Herren leder den og trods Mennefskenes Synd fører Kirken henimod dens Fuldstændigs Maal. Det gjør et smerteigt Indtryk at se, at allerede nu (ved Aar 363) er de første Spirer skudt frem til de Vildfarelser som i Tidens Løb skal vokse op og fremkalde nye Kampe, kun under andre Skikkelser.“

Under Kampen med Hedenskabet har allerede et Lovmæssigt Væsen faaet Indpas i Kirken; det vil med Tiden forvandle Kristi Naadeanstalt mere og mere til en Retsanstalt. Allerede er Grundvoitene lagte til et Hierarki (Preste- og Pavevalde), som i Aarhundreders Løb vistnok skal gjøre Kirken mægtig og herlia, men ogsaa stille den Herre Kristus selv i Skyggen.

Et Stykke af Verden er allerede trængt ind i Kirken; i den Fredstid, som nu (ved Aar 363) begynder, vil mere og mere deraf trænge ind og verdensliggjøre Kirken selv. Har end Stat og Kirke ved Konstantin den Stores verdenshistoriske Gjerning (at gjøre Kristendommen til (Statsreligion) rakt hinanden Haanden til fælles Arbeide, hvilken Række af Kampe vil der ikke finde Sted mellem disse to Magter, Kampe, som holder Aarhundreder i Aande.

Kampen mod det udenfor staaende Hedenskab er ferbi; men Kampen mod Hedenskabets midt i Kirken vil træde istedt. Thi er end Hedenskabets udvortes fuldstændig overvundet, saa er det dog endnu ikke indvortes; men ligesom i os selv det gamle Mennefske altid strider mod det nye, saaledes kjæmper ogsaa i Kristenheden udaf det naturlige Mennefskes Dyd det gamle Hedenskab endnu altid mod Kristendommens nye Liv. Denne Kamp er stedsvarende; Kirkens Historie er blot denne Kamp's Historie.

Den Fred, som Kirken har vundet, er altsaa endnu (ved 353) ikke nogen fuld Fred, den betegner blot et Afsnit i den Kamp; der endnu den Dag idag ikke er udfjæmpet. Ja, vi staar den Dag idag atter saa ret oppi den; thi næsten sterkere end nogenfinde oprører det hedenske Sindelag i moderne

Klødning sig imod de kristelige Tanker og det kristelige Liv, og det ser næsten ud, som om Tidens Spørgsmaal skulde tilspidse sig til det Spørgsmaal, om vi vil vedblive at være kristne eller igjen blive Hedninger.

Maatte da Billederne fra Kirkens spundne Heltetid blive os Speilbilleder for Nutiden. Maatte vi fremfor alt deraf lære, at i den Kamp, som er os forordnet, er der blot et, som seirer, Troen, den levende Tro, den frimodig betjendende, i Kjærlighed tjenende, i Haab taalende. I denne Tro stuer vi med Betjenderne og Martyrerne endnu ud efter en anden Seier end den, de har vundet, efter den Seier, som Herren skal bringe paa sin store Dag. Den Seier vil være ganske ren, ganske fuldkommen. Paa den Seier følger der ikke mere nogen Kamp, men evig Fred.“

L.

Betalende Subskribenter.

Betalt for 3die Aargang har

L. V. Quarve (\$1); J. A. Jakobsen; Soren Nelson (\$1); Halvor Larson; J. D. Paulson; Gilbert E. Rud; Ole Harstad; Ole E. Rud; Torkel J. Fos; Oskar Benson; J. Wick; D. J. Raasa; N. W. Olsen; G. D. Burtne; E. W. Hansen; R. E. Sævre; D. A. Tenold; T. A. Arnesen; Rev. D. Stattebøl (\$1); E. D. Haaland; Jens T. Rosenbahl; Fr. O. Aas; E. Krull; A. Krull; Albert Trondsen; Ungdomsforeningen, Cal; J. J. Iversen; Rev. D. Grønsberg; B. Tingelstad; Rev. J. Torrison (\$1); Ole V. Quale; Sofie Knudsen; Rev. Chr. Olsen; Rasmus Hansen; Joh. Jøssendahl (\$1); E. H. Rygg; D. H. Stenbakk (\$1); J. Bestul; S. D. Gjesle; Oskar Thompson; Rev. E. B. Jacobsen; Rev. A. Larsen (\$1); Rev. E. Synnes; Ole Hagen; T. E. Bonde; Wiis Olea Beræsen; Rev. T. Larsen (\$1); Prof. Jakobsen; D. Peterjen; Wiis Jakobsen; John Husey; D. E. Keishus; Rev. Brock; Hannah Haug; J. J. Mæseth; Haakon Foslin; P. Foslin; E. J. Peterjen; Th. Brunsegaard; V. Amundsen; R. v. L. Carljen; N. J. Haug; D. Wirsion; P. A. Solem; R. Andersen; Th. N. Spihjelle; Mrs. Eger; H. Opstvedt; M. D. Olsen; Mrs. E. Gilbertsen; Martha Lysahl; Minnie Narum; Martine Honch; A. G. Molden; N. Grimson; G. Grimson; A. Maaren; Anton Jensen; Ole Jensen; A. E. Andersen; Rev. J. A. Thorsen (\$1); A. E. Høen; P. D. Floan; D. R. Nakre; Ole D. Løvén; D. E. Hælan; Harald Soraas; Rev. Peterjen; Væver Wijsendahl; Rev. W. Thorsen (\$1.50); Rev. Th. Morseth; Ungdomsforeningen (Merrill); Christ D. Johnson (\$1); W. R. Balsvig; D. N. Forstveit; Johan A. Haug; Vars Peterjen; A. Amundsen; T. E. Sveim; Claus Jørgensen; Mrs. W. E. Helland; Rev. N. A. Nuammen; Angenia Stib; Jakob Dønæs; Hans E. Stenbakk; Rev. Eikjarud; A. A. Quale; D. G. Hansen; Nils A. Nyttie; Ole A. Rud; Olava Tinjarfen; Ole N. Blegen; Clarence J. Rud; Chr. Hansen; T. Ellefsen; Ellef Ellefsen; Hans Hansen; B. Andersen; John Gundersen; Mr. Teisberg (St. Paul).

Oplosning paa Gaade i Nr. 10.

Capel.

Tacoma Building & Savings Association

Spare-Bank,

Theaterbygningen Hjørnet af C og 9 de Strs.

Åaber daglig fra Kl. 10 til 3.

Lørdag fra Kl. 10 til 1 og 6 til 8 Aften.

Indbetalt Kapital \$100,000.

L. E. Post, President.

E. H. Hatfield, Vice President.

P. V. Caesar, Kasserer.

J. Le. B. Johnson, Assist. Kasserer.

Betaler 6 Procent aarlig Rente paa Spare-Indskud.

Renten krediteres kvartalsvis.

Kjøb Eiendom

-I-

ARMOUR :: ADDITION

—AF—

PACIFIC LUTHERAN ←

→ UNIVERSITY ASSOCIATION.

Stolen eier nu selv nogle hundrede Byggetomter ganske nær Bygningen. Jernbanen gaar midt igjennem Armour Addition. Det er særdeles vakre og slette Løtter, som bydes tilsalgs, og enhver, der nu kjøber Eiendom af os, bliver Gier af en sund og værdifuld Byggetomt, og hvad der betales for den, anvendes til at fuldføre Bygningen med. Vi sælger fremdeles for \$100 per Lot, mod kontant Betaling. Paa Henslaad forlanges \$110 per Lot. Saa snart Løtten er betalt, gives Warranty Deed af os.

Vi trænger mange Penge til Bygningens Fuldførelse endnu.

Skriv til PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

CLOVER CREEK MILLS

tilhører

Pacific Lutheran University

og laver

alle Slags Mouldings af Ceder

samt

Bjælker og Bord af bedste Slags.

Bedste Slags Flooring og finishing Lumber kan leveres saa billigt, læsjet ombord paa Jernbanevognen, at vi tror det vil lønne sig godt for Lumberhandlere i Mellemstaterne at kjøbe af os, især ovennævnte Sorter. Om man ønsker, kan man faa 40 Fod lange Bord og Bjælker. Man henvende sig til

PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

THE LUTHERAN
UNIVERSITY © HERALDudkommer 2 Gange om Maanedn og
koster forskudsvis

50 * CENTS * PER * AAR.

ADRESSE:

"THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD"

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

Redaktører: Past. N. Christensen og Past. P. Langseth.

* * *

Subskribentjamlere

faar paa 5 betalende Abbonenter den 6 te frit.

Send ind straks Penge for en Aargang, 50 Cents.

Eko og Stovler

til billigste Priser og af bedste Sort

hos

S. Olson, 1912 Jefferson Av., Tacoma.

Fresh Spring Stock regardless of Cost sælges nu. Gaa og se dig ud, hvad du puffer. Med med de høje Priser," siger S. Olson. Herald anbefaler paa det bedste.

Entered at the post office at Tacoma, Wash., as second class matter.